

ทุ่งหญ้า ป่าช้า

เจ้าเขากาง และผม

เอกอรุณ เตียน ภาพปก
ภัครดา (Atparktripper) คำนิพนธ์
ชัยกร แสงกระจำจ

หุ่่งหญ้่า ป่าช้า เจ้าเขากาง และผม

เอกอรุณ เจียน
ภัครดา (Atparktripper) ภาพปก
ชมัฏกร แสงกระจ่าง คำนิยม

NANMEEBOOKS

ทุ่งหญ้า ป่าช้าเจ้าเขากาง และผม

เอกอรุณ เขียน

ชมัยภร แสงกระจ่าง คำนิยาม

ภัครดา (Atparktripper) ภาพปก

อดิสร ไพรวัฒนานุพันธ์ บรรณาธิการต้นฉบับ

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2563

ราคา 168 บาท

© ลิขสิทธิ์ 2563: เอกอรุณ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2568

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

เอกอรุณ

ทุ่งหญ้า ป่าช้า เจ้าเขากาง และผม. -- กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์, 2563.
104 หน้า.

1.วรรณกรรมสำหรับเด็ก. I. ชื่อเรื่อง.

895.913

ISBN 978-616-04-4867-8

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร คิม จงสถิตย์วัฒนา • ผู้จัดการสำนักพิมพ์ สุชาดา งามวัฒนาจินดา • บรรณาธิการบริหาร อาจารีย์ สุทธิโรจน์ • หัวหน้าพิสูจน์อักษร รณชัย ทุมรัตน์ • พิสูจน์อักษร พลอยพรรณ มาคะผล นิชาปวิณ พรุจสิริภรณ์ • ศิลปกรรม ธีรวัฒน์ เอี่ยมพิทักษ์พร • กราฟิก สุนัดา เนทยานันท์ • หัวหน้าประสานงานการผลิต จรัสศรี พรหมเทพ • ประสานงานการผลิต พรทิพย์ ทองบุตร

เพลตที่ กรรณา พรึเพรส โทร. 0-2876-2142 พิมพ์ที่ ส.พิจิตรการพิมพ์ โทร. 0-2910-2900-2

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย

 NANMEEBOOKS

บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด

เลขที่ 11 ซอยสุขุมวิท 31 (สวัสดี) ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 0-2670-9800, 0-2662-3000 โทรสาร 0-2662-0919

e-mail: editorial@nanmeebooks.com • www.nanmeebooks.com • www.facebook.com/nanmeebooksfan

กระต่ายที่ใช้พิมพ์หนังสือเล่มนี้ช่วยในการถนอมสายตา เนื่องจากสะท้อนแสงเพียงเล็กน้อย
และใช้หมึกธรรมชาติจากน้ำมันถั่วเหลือง จึงปลอดภัยต่อมนุษย์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หากหนังสือเล่มนี้ผลิตไม่ได้มาตรฐาน สำนักพิมพ์ยินดีขอเปลี่ยนเล่มใหม่ให้ โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น
โปรดส่งไปเปลี่ยนตามที่อยู่บริษัท หรือติดต่อ Nanmeebooks Call Center โทร. 0-2662-3000 กด 1

คำนิยาม

ทุ่งหญ้า ป่าช้า เจ้าเขากาง และผม ของ **เอกอรุณ** เป็นวรรณกรรมเยาวชนที่มีองค์ประกอบทางวรรณศิลป์ครบสมบูรณ์ เรื่องราวกินใจและมีพลังตัวละครทุกตัวมีชีวิตชีวา และมีกลวิธีในการนำเสนองดงาม โดยเล่าผ่านสายตาเด็กชายตัวเอกของเรื่องได้อย่างเห็นภาพ ได้บรรยากาศ และสมจริง

เมื่ออ่านจบ คำตอบที่ค้นพบจากวรรณกรรมเรื่องนี้มีหลายประการ

หนึ่ง สะท้อนภาพชีวิตชาวนาอันเป็นคนส่วนใหญ่ และเป็นอาชีพหลักเชิงสัญลักษณ์ของประเทศ เป็นวรรณกรรมตัวแทนประเทศ เห็นทั้งภาพบรรยากาศ และวิถีชีวิตที่ทำมาแต่ดั้งเดิม มีชีวิตชาวนา มีทุ่งนา มีควาย มีบ้านเรือน มีวัฒนธรรมประเพณี ครบถ้วน

สอง สะท้อนความเป็นจริงของชาวนาไทย คือชีวิตไร้เงินแต่มีภาวะแห่งความสุขได้ ผู้เขียนนำเสนอให้เห็นชัดเจนว่า พวกเขายากจนมาก มีเงินน้อยแต่อดออม มุ่งมั่น และสามารถก้าวสู่ชีวิตที่ดีขึ้นได้ ด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน

สาม สะท้อนภาพการศึกษาไทยที่ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล คือ ครูและเด็ก ความเสียสละของครู ความสามารถ อดทน ฝ่าฟัน และมีตรภาพของเด็กๆ ตลอดจนความร่วมใจของชุมชน แม้รัฐเอื้อมมือมาไม่ถึงหรือถึงน้อย แต่พวกเขาก็ทำให้ชีวิตก้าวไปสู่ที่ดีขึ้นได้

สี่ สะท้อนคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่า เพราะมนุษย์มีใจมองเห็นมนุษย์เป็นมนุษย์ มองเห็นชีวิตเป็นชีวิตแม้สัตว์เลี้ยงหรือสัตว์อื่น มนุษย์จึงพัฒนา สังคมจึงงดงาม ภาพเด็กชายตัวเอกกับยาย ลุง พ่อ แม่ พี่สาว ครู และเพื่อน ๆ รวมทั้งคนในชุมชน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณี จึงสร้างความหวังและกำลังใจให้ชีวิต เห็นถึงความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลต่อกันอันเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต

ห้า เป็นการบันทึกอดีตอันทรงคุณค่าตามความเป็นจริง ไม่ว่าจะในแง่
ของภาพประวัติศาสตร์สังคม หรือประวัติศาสตร์โดยสามัญชนคนตัวเล็กๆ ซึ่งใน
อนาคตจะกลายเป็นของหายากท่ามกลางโลกดิจิทัล

ขอบคุณที่ผู้เขียนสร้างวรรณกรรมเรื่องนี้ไว้บนเส้นทางวรรณกรรมไทย

ชมัฏฐกร แสงกระจ่าง

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ๒๕๕๗

คำนำสำนักพิมพ์

โลกในทุกวันนี้เร็ว รีบเร่ง เชื่อมต่อถึงกัน และดูจะสะดวกสบายไปเสียหมดทุกอย่าง

เสน่ห์ของความเนิบช้า การสานสัมพันธ์กับคนและสิ่งมีชีวิตอื่นต่อหน้า และความไม่สะดวกบ้างในบางเวลา เป็นสิ่งที่ถูกพูดถึงและเป็นที่โหยหาอยู่บ้าง แต่ก็เหมือนสิ่งที่ผู้คนจะทำได้เพียงนาน ๆ ครั้ง แค่ออกรู้จักช่วงเวลาแบบนั้นก่อนจะกลับไปใช้ชีวิตแบบเดิม

ไม่มีอะไรเหมือนโลกในยุคก่อน ยิ่งในท้องที่ชนบท เมื่อก่อนก็ไม่เหมือนตอนนี้

หนังสือเล่มนี้คือเรื่องราวในยุคสมัยนั้น ยุคที่นักเรียนบางชั้นยังต้องใช้กระดานชนวนเขียน ยังใช้ควาย ไม่ได้พึ่งเครื่องจักรไถนา ความบันเทิงหลักยังอยู่กับหนังขายยาและนิทานที่ยายเล่า ยุคสมัยที่ผ่านมานานแล้ว แต่ยังมีคุณค่าเพียงพอให้เล่าถึง และควรให้เด็ก ๆ ในยุคนี้ได้รับรู้

"ทุ่งหญ้า ป่าช้า เจ้าเขากาง และผม" เป็นเรื่องราวที่เปี่ยมชีวิตและจิตใจ ศูนย์กลางของเรื่องเล่าอยู่ที่ไข่ เด็กรั้วหกขวบที่ค่อย ๆ เติบโตขึ้น แต่ละวันเลี้ยงควาย หาอะไรตามท้องไร่ท้องนา กิน สนุกกับเพื่อน แล้วชีวิตก็ได้ไปรู้จักกับสิ่งที่เรียกว่าโรงเรียน เรื่องสุขปนเศร้าที่ชวนทั้งยิ้มทั้งเบะหน้าในเวลาเดียวกัน แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าชวนติดตามอยู่ตลอดเรื่อง

ตัวหนังสือจะพาคุณท่องเที่ยวในโลกนั้น โลกที่ถึงแม้คุณจะไม่เคยมีประสบการณ์แบบเดียวกันมาก่อน แต่เราเชื่อว่า คุณจะต้องตกหลุมรัก

น่านมีบุ๊คส์

กลางทุ่งหญ้า

.....

ผมเกิดกลางดึกในคืนฝนพรำบนเรือนหลังน้อยริมป่า ยายย้อย แม่ของแม่รับหน้าที่เป็นหมอดำแยมทำคลอด ผมเป็นลูกชายคนแรก แต่เป็นน้องของพี่สาวอีกสองคนซึ่งอายุค่อนข้างห่างกัน สไบ พี่สาวคนก่อนผมเติบโตใหญ่จนวิ่งเล่นในทุ่งหญ้าได้แล้ว เธออายุย่างเจ็ดขวบตอนผมลืมตาดูโลก ขณะที่ละมัยพี่สาวคนโตอายุห่างจากผมถึงสิบสามปี

ว่ากันว่าผมเป็นลูกที่พ่อแม่ไม่ได้คาดหวังว่าจะมี หลังทำคลอดผ่านไปไม่กี่วัน ยายพูดถึงผมกับใครต่อใครว่าไอ้เนี่ยมันหลงมากับฝน มันจะเป็นเด็กซี้แยะเลี้ยงยาก บ่อน้ำตาตื้น จิตใจอ่อนไหว โตขึ้นถ้าไม่เป็นหมอลำก็ต้องบวชเรียนเดินสายเทศน์กัณฑ์มหาชาติ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นมันจะต้องไม่ตายเสียตั้งแต่ยังเด็ก

ผมเป็นเด็กกระดุกใหญ่ แถมได้น้ำนมแม่ตลอดสามปีเต็มโดยไม่มีน้องมาแย่ง เทียบกับเด็กที่เกิดในปีเดียวกันแล้วผมจึงค่อนข้างโตเร็ว หัดคลานไม่นานผมก็ลุกขึ้นเดินเหินได้ แล้วต่อจากนั้นผมก็ไล่จับไก่และหมาให้แม่ต้องคอยวิ่งตามพอวิ่งได้แล้วผมก็เริ่มหัดปีนต้นไม้ขึ้นดกลงมาร้องให้จ้า ถัดมาอีกวันผมชี้หลังหมาพาควบห้อยตะปึงแล้วก็ถูกสลัดร่างกลิ้งไปบนพื้นหญ้า พ่อแม่ซึ่งยังจำถ้อยคำพร่ำบ่นเสมือนคำพยากรณ์ของยายย้อยต่างมองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความ

เป็นห่วง

ยายย้วยกำชับพี่สาวของผมทั้งสองคน "ดูแลมันให้ดีหน่อยพวกมึง ดูแววแล้วไอ้นี้ไม่น่าจะทันได้โดนเข้าโรงเรียน"

จำความได้ผมก็แลเห็นผืนป่าสดเขียวหนาที่บึงทางด้านทิศตะวันตก บ้านไม้หลังน้อยยกพื้นสูงของเราเหมือนมีเงาไม้และเนินหญ้าแบ่งครึ่งกันสวมกอดไว้ในวงแขน ด้านทิศตะวันออกเป็นทุ่งนาซึ่งอยู่ถัดจากเนินรกร้างเต็มไปด้วยหญ้านานาชนิด

ระหว่างป่าและทุ่งนาคือเนินสูงที่พอกับแม่ของผมปลูกบ้านอาศัย เสมือนหนึ่งบ้านน้อยหลังนี้ลอยอยู่กลางป่าหญ้า แขนข้างหนึ่งเป็นป่าสูงที่พร้อมจะโอบรัดเข้ามา อีกข้างนอกจากป่าหญ้าแล้วยังเป็นทุ่งข้าวซึ่งพร้อมจะถักทอเป็นเว้งสีเขียวในฤดูเพาะปลูก

บ้านหลังน้อยของเราเก่าชรา อายุมากกว่าพี่สาวคนโต พ่อเป็นคนลงเสาเอกหลังพิธีแต่งงานตามประเพณีท้องถิ่น ยกพื้นสูงเหนือหัวของพ่อซึ่งเป็นชายไทยสูงร้อยหกสิบเซนติเมตร บันไดห้าชั้นพาดจากพื้นชั้นสู่ชานเรือน ฝาไม้กระดานสามด้าน ข้างในถัดจากชานเรือนกันแบ่งเป็นสองส่วน พ่อแม่นอนด้านหนึ่ง ผมกับพี่สาวสองคนได้มุมด้านในเป็นที่ซุกหัวนอนสามัคคี

ได้ถุกกันไว้สำหรับไอ้ทุยรับเชิญซึ่งพ่อแม่เช่าคนอื่นมาทำนา แถมด้วยเล่าไก่เล็กๆ ถัดไปทางด้านทิศเหนือ นั่นเจ้าครกกระเดื่องซึ่งแม่ใช้ตำข้าวเปลือกตั้งแต่จำความได้ แม่จะตื่นเช้าเสมอ เสียงกระแทกกระทั้นเปรียบเสมือนบทเพลงแห่งรุ่งอรุณของเจ้าครกกระเดื่องตัวนี้มีักปลูกให้ผมตื่น

บ้านหลังน้อยของเราไม่ถึงกับโดดเดี่ยว ถัดจากแนวต้นก้ามปูสูงใหญ่ไม่ถึงสองร้อยเมตร บ้านไม้ยกพื้นสูงอีกหลังหนึ่งซุกตัวอยู่กลางความร่มรื่น นั่นคือบ้านหลังเดิมที่แม่ผมเคยอยู่สมัยยังสาว ตอนนี้เป็นของยายย้วยกับครอบครัวลูกชายคนสุดท้อง พี่สาวสองคนสอนผมให้เรียกแก้วว่าอาบุญลือ แกเป็นน้องชายของแม่ นักต้มเหล้าเถื่อนมือดีรูปร่างกลมป้อม หัวเถิก เลี้ยงหมาไว้หลายตัว ทุกครั้งที่ผมวิ่งแจ้นไปถึงหน้าบ้านของแก หมาเกือบสิบตัวส่งเสียงเห่าแล้วกรูกันเข้ามาดมล้อม ผมถูกตริ่งไว้บนลานหญ้า เมื่อหนีไม่พ้นผมก็จะทรุดตัวลงนั่งร้องไห้

แข่งกับเสียงเห่าของพวกมัน ยายยู่จะโผล่ออกมาทันเวลาทุกครั้ง ในมือถือไม้ไผ่เรียวยาวซึ่งผ่านการม้วนมาเป็นอย่างดี

แกเดินฝ่าฝูงหมาเข้ามาดบหัวผมแรงๆ "กว่าแล้ว มึงนี่เองไอ้โง่ ถ้าไม่ตกต้นไม้ตาย หมาภูนี้แหละจะฉีกเนื้อมึง"

นอกจากเป็นหมอดำแย่งทำคลอดผมออกมาจากครรภ์ของแม่ ยายยู่ยังเป็นคนมอบมงคลนามให้ผมจนติดปากใครต่อใคร แกเห็นว่าผมตัวโตเกินเด็กวัยเดียวกัน ไอ้โง่ไม่ได้มาจากชื่อหอยบางประเภทที่ชอบผุดขึ้นมาตามนาข้าวช่วงฤดูฝน หากสื่อถึงรูปร่างของเด็กคนหนึ่งซึ่งกระดูกใหญ่ ตัวโต แข็งแรง อนาคตอาจได้เป็นทหาร หรือพระเอกหมอลำ หากไม่รีบชิงตายไปก่อน

บ้านญาติอีกครอบครัวอยู่ห่างไปอีกฟากหนึ่งของทุ่ง ลุงทองดีอายุน้อยกว่าพ่อผม แต่โดยศักดิ์ความเป็นญาติผู้พี่ แกเลยกลายเป็นลุง ชายรูปร่างสูงโย่ง หัวเราะอารมณ์ดี แกย้ายมาอยู่บ้านทุ่งเพราะไก่ชนรุ่นแรกที่เลี้ยงไว้ติดเชื้อโรคระบาดตายยกเล้า ลุงทองดีเรียกพ่อผมว่าอาแก่น

เราเป็นเหมือนชาวชนป่าดงห่างหมู่บ้าน ออกมาปลูกเรือนสร้างบ้านอยู่ตามชายป่าใกล้ที่นาของตัวเอง มีทั้งญาติพี่น้องห่างๆ ใกล้ชิดด้วยสายเลือด และเพื่อนร่วมชะตากรรมเดียวกันอีกหลายครอบครัว ยายยู่เป็นคนกล่าวไว้ทำนองว่าไม่ว่าฝนตก น้ำท่วม ภัยแล้ง ทุกครอบครัวต่างเผชิญหน้ากับอุปสรรคชีวิตอันเดียวกัน

ปีที่ผมลืมตาดูโลก ดวงดาวและสายฝนไม่ได้ส่งเด็กมาเกิดบนโลกใบนี้ตามลำพัง ครอบครัวชาวนาละแวกชายป่าเดียวกันต่างได้ลูกชาย ดอมลูกลุงปิ่นเกิดหลังผมสองเดือน สังข์ลูกน้าผาเป็นพี่ผมเดือนหนึ่ง ทองแก่นลูกอาทวยเกิดเดือนเดียวกับผม ห่างกันไม่ถึงสองสัปดาห์

อนาคตเด็กเกิดใหม่คนอื่น ๆ ถูกทำนายโชคชะตาจากทั้งหมอดูและหมอดำแย่งต่างกันไป ถึงกระนั้นตามครรลองของลูกชายชาวนา เราโตขึ้นก่อนจะหันเหชีวิตไปสู่โชคชะตาที่ไม่อาจคาดหมาย เราทุกคนต่างไม่อาจหลีกเลี่ยงคำสาปดึกดำบรรพ์ที่ครอบครัวชาวนาปฏิบัติสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น

โตขึ้นทุกคนจะต้องเป็นเด็กเลี้ยงควาย